

Britų ekonomikos, politikos, finansų ir verslo leidinys „The Economist“ publikavo kasmetinį pasaulio valstybių demokratijos indeksą, kuris rodo, kaip 2021 m. šalys įvertintos pagal rinkimų proceso ir pliuralizmo, politinio dalyvavimo, politinės kultūros ir piliečių laisvių kriterijus.

2021 m. Lietuvos rinkimų procesas ir pliuralizmas išliko stabilus ir yra įvertintas 9,58 balo iš 10. Rytų Europos valstybių regione, kuriam priskirta Lietuva, tai yra aukščiausias rinkimų proceso ir pliuralizmo įvertinimas. Tokį patį indeksą taip pat turi Estija, Čekija, Slovėnija, Latvija ir Slovakija.

Vertinant mūsų šalies rinkimų procesą ir pliuralizmą kitų pasaulio regionų kontekste, pagal savo balą Lietuvos rinkimų procesas lygiuojasi su Švedija, Šveicarija, Nyderlandais, Jungtine Karalyste, Vokietija, Prancūzija, Pietų Korėja, Izraeliu ir kt.

Remiantis šio prestižinio leidinio ekspertų tyrimo apžvalga, bendras mūsų valstybės demokratijos indeksas – 7.18 balo iš 10.

Demokratijos indeksas rodo, kad iš visų mūsų šalies kriterijų geriausiai vertinamas Lietuvos rinkimų procesas ir pliuralizmas (9,58 balo). Šis rodiklis stipriai kilsteli bendrąjį mūsų valstybės demokratijos indeksą. Pakankamai aukšto įvertinimo sulaukė ir pilietinės laisvės Lietuvoje (8,53 balo). Kiek žemesni vertinimai skirti Vyriausybės veiklai (6.07 balo), politiniam dalyvavimui (6.11 balo) ir politinei kultūrai (5,63 balo).

Rytų Europos regione, kuriam priskirta Lietuva, mūsų šalis užima 5 vietą. Pasaulyje, iš 167 valstybių, kurias vertino „The Economist“ analitikai, Lietuva pakilo per dvi vietas ir yra 40 vietoje.

2020 m. Lietuva buvo gavusi 7,13 balo ir užėmė 42 vietą. 2019 m. mūsų valstybei buvo skirtas 7,50 balų įvertinimas ir 37 vieta. 2018 m. Lietuva taip pat buvo gavusi 7,50 balo ir užėmė 36 vietą. Aukščiausias demokratijos lygis mūsų šalyje buvo 2013-2015 metais ir siekė 7,54 balus.

Kaip ir anksčiau, taip ir 2021 m., Lietuva pagal šį demokratijos indeksą yra priskiriama „demokratijos su trūkumais“ kategorijai. Šiai kategorijai priskiriamos šalys, turinčios laisvus ir sąžiningus rinkimus. Jose gerbiamos pagrindinės pilietinės laisvės, tačiau esama trūkumų sprendžiant demokratijos problemas, tokias kaip neišvystyta politinė kultūra ir nedidelis politinis dalyvavimas.

Iš viso „The Economist“ analitikai vertino 167 valstybes.

Aukščiausią demokratijos indeksą turinčių šalių penketuke yra Norvegija (9,75 balo), Naujoji Zelandija (9,37 balo), Suomija (9,27 balo), Švedija (9,26 balo) ir Islandija (9,18 balo).

Apžvelgiant kaimyninių valstybių demokratijos indeksus, aukščiausią vietą užima Estija, užimanti 27 vietą (7,84 balo), Latvija yra 38 vietoje (7,31 balo), Lenkija – 51 vietoje (6,80 balo), Rusija – 124 vietoje (3,24 balo), Baltarusija – 146 vietoje (2,41 balo).

„The Economist“ analitikų sudaromas valstybių demokratijos indeksas apibrėžiamas skalėje nuo 0 iki 10. Pagal jį valstybė priskiriama vienai iš keturių kategorijų: „visiška demokratija“, „demokratija su trūkumais“, „mišrus režimas“ ir „autoritarinis režimas“.

